

ISBN: 978-625-7854-75-7

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A. Ş.

ketebe.com

Ketebe Yayınları: 381

Felsefe - Bilim

Yayın Yönetmeni

Furkan Çalışkan

Dizi Editörü

Yusuf Genç

Editör

Mehmet Arıkan

Düzeltili

Hüsnâ Baka

Kapak

Harun Tan

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

İlk Baskı
Tarihi 2014

**KETEBE'DE
1. BASKI**

Aralık 2020
İstanbul

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 34989

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212.612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad.

No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok

Kat: 2 34310 Haramidere -

Avcılar / İstanbul Sertifika No: 44452

Tel: 212.412 17 00

Fuzulî Ne Demek İstedi?

“İşk imiş her ne var Âlem’de
İlm bir kîl ü kâl imiş ancak”

İ H S A N F A Z L I O Ğ L U

KETEBE

İhsan Fazlıoğlu

Prof. Dr., İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü. 1966 yılında Ankara'da doğdu. İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü'nü bitirdi (1989). Ürdün Üniversitesi'nde (Amman) ve Arap Bilim Tarihi Enstitüsü'nde (Halep) bilim ve matematik tarihi üzerinde araştırmalar yaptı (1990-1992). Yüksek lisans çalışmasını İ.Ü. Bilim Tarihi Bölümü'nde (1993); doktorasını İ.Ü. Felsefe Bölümü'nde tamamladı (1998). Oklahoma Üniversitesi'nde (ABD) sahasıyla ilgili araştırmalar yaptı (2001-2002). McGill Üniversitesi, İslam Araştırmaları Enstitüsü'nde misafir öğretim üyesi olarak bulundu, proje danışmanlığı yaptı ve kıdemli araştırmacı olarak çalıştı (2008-2011). Fazlıoğlu hâlen İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü'nde öğretim üyesidir (2011-...). Fazlıoğlu, felsefe-bilim tarihi ile matematik tarihi ve felsefesi üzerine yoğunlaşmakta, özellikle bu yapıların İslam-Anadolu Selçuklu-Osmanlı-Türk medeniyet tarihi içindeki gelişmelerini yazma kaynaklara dayanarak incelemekte ve yayınlar yapmaktadır.

İÇİNDEKİLER

Takdim	11
Giriş: Mefhuma Yelken Açmak	17
I. Beyit Gölünde Yüzmek	21
1. İlim.....	23
2. Işk.....	32
i. <i>Davûd Kayserî İle Dalmak</i>	41
ii. <i>Tehânevî İle Çıkmak</i>	44
iii. <i>Fuzulî'ye Başvurmak</i>	49
iv. <i>Ermek, Evlenmek, Eğlenmek</i>	52
3. Âlem.....	54
4. Kîl ü Kâl.....	60
II. İbn Sînâ: Gölün Kaynağına Ulaşmak	73
III. Nereye: Saâdete mi, Selâmete mi?	85
IV. Başka Göller, Başka Dertler	95
Sonuç: Madde ile Mânâ Denizi	103
Ekler	
Ek-1: Bir Vehmin Hikâyesi.....	113
Ek-2: El-Ulûm El-Akliyye: Kimin Aklı?.....	123
Ek-3: Bu-ara-da Olan'ın Dili: Şiir.....	131
Kaynakça	135

Zira ki, 'ilmsüz şi'r esası yoq divar kimi olur ve esassuz divar gayetde bi-i'tibar olur. Paye-i şi'rümi hilye-i 'ilmden mu'arra olmağı mucib-i ihanet bilüb ve 'ilmsüz şi'rden kaleb-i bi-ruh kimi teneffür kılub bir müddet nakd-i hayatum sarf-i iktisab-i fünun-i 'ilm-i 'akli vü nakli ve hasıl-i 'ömrüm bezl-i iktibas-ı feva'id-i hikemi ve hendesi kılmağın mürur ile le'ali-i esnaf-ı hünerden şahed-i nazmuma pirayeler müretteb kıldum...

[Çünkü, bilgisiz şiir, temeli olmayan duvar gibidir; temelsiz duvar da değersizdir. Şiirdeki seviyemin, bilginin zînetinden yoksun kalmasını ihanet nedeni kabul edip, bilgisiz şiirden ruhsuz kalıp gibi kaçınıp, bir süre, ömrümün bir dönemini, aklî ve naklî ilimleri öğrenmekle, bir dönemini de felsefi ilimler ve hendese tahsil etmekle geçirdim ve bu sahalardaki uzmanlardan pek çok şey öğrendim...]

Fuzulî, *Türkçe Divân*, nşr. Kenan Akyüz,
Süheyl Beken, Şedit Yüksel, Müjgan Cunbur,
Ankara 1958, s. 6.

Bilgi'ye ve Işk'a